

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 105
din 05.02.2014**

Dosar nr.: 589/2013

Petiția nr.: 5072/31.07.2013

Petent: Asociația „Orfanii Eroilor – Martiri ai Revoluției Române din Decembrie 1989

Reclamat: Guvernul României, Parlamentul României

Obiect: întreruperea acordării indemnizației reparatorii pentru eroii revoluției din decembrie 1989 prin Legea nr. 283/2011, precum și continuarea acordării indemnizației persoanelor care au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 și după apariția Legii nr. 283/2011

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.1.1. Asociația „Orfanii Eroilor – Martiri ai Revoluției Române din Decembrie 1989, cu sediul în loc. Buzău bd. 1 Decembrie 1918, bl. 1 I, ap. 2, județ Buzău

1.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

1.2.1. Guvernul României

1.2.2. Parlamentul României

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Sesizarea petentului vizează întreruperea acordării indemnizației reparatorii pentru eroii revoluției din decembrie 1989 prin Legea nr. 283/2011. Petentul consideră discriminatoriu faptul că nu se mai acordă indemnizația reparatorie.

2.2. Sesizarea petentului vizează continuarea acordării indemnizației persoanelor care au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 și după apariția Legii nr. 283/2011. Petentul consideră discriminatoriu faptul că eroilor revoluției din decembrie 1989 nu li se mai acordă indemnizația reparatorie, în comparație cu persoanele care au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 care primesc indemnizația în continuare.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Petentul a fost citat pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 09.09.2013, Colegiul director ridicând din oficiu excepția de necompetență materială a Consiliului prin

adresa nr. 5072/14.08.2013. Petentul a fost absent la audiere și nu a transmis un punct de vedere cu privire la excepția de necompetență materială.

3.3. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petenții arată că au calitatea de urmași ai eroilor - martiri ai Revoluției din decembrie 1989 și sunt beneficiari ai unei indemnizații reparatorii acordate în baza art. 4 alin. 4 din Legea 341/2004. Prin Legea nr. 283/2011 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare din domeniul bugetar, lege publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 14 decembrie 2011, s-a dispus ca "în anul 2012, indemnizațiile prevăzute la art 4 alin. 4 din Legea recunoștinței față de eroii — martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987, nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, nu se acordă". Dispozițiile art. 4 alin. (4) din Legea nr. 341/2004, la care face referire textul 1 criticat, au următorul cuprins: „De o indemnizație lunară reparatorie, calculată prin aplicarea coeficientului de 1.10 la salariul mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și aprobat prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat aferent anului pentru care se face plata, beneficiază și persoanele care au obținut titlurile prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b) pct. 3, numai dacă au un venit mai mic decât salariul mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și aprobat prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat. De același drepturi și în aceleași condiții beneficiază copiii eroilor - martiri, indiferent de vârstă, dacă nu sunt încadrați în nicio formă de învățământ ori nu realizează venituri din motive neimputabile lor”

4.1.2. În conformitate cu prevederile art. 9 din O.U.G. nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prevederile art. 15, 18, 19 și 20 ale art. II din O.U.G. nr. 80/2010, aprobată cu modificările și completările din Legea nr. 283/2011, se aplică în mod corespunzător și în anul 2013. Aceste măsuri au fost prelungite, întrucât, așa cum reiese din preambulul actului normativ, „neadoptarea acestor măsuri și pentru anul 2013 ar genera un impact suplimentar asupra cheltuielilor bugetare, afectând în mod semnificativ sustenabilitatea finanțelor publice”. Prin aceste măsuri s-a creat o discriminare între urmașii eroilor din 1989 și urmașilor celor decedați în urma revoltei muncitorești de la Brașov, noiembrie 1987 întrucât plata indemnizației pentru urmașii eroilor din Revoluția din Decembrie 1989, a fost suspendată iar pentru urmașii celor decedați în urma revoltei muncitorești de la Brașov, noiembrie 1987, nu a fost suspendată plata indemnizației reparatorii, aceștia din urmă rămând cu plata indemnizației reparatorii în continuare.

4.1.3. Petenții nu înțeleg de ce se face diferența între urmașii eroilor martiri ai revoluției din decembrie 1989 și urmașii eroilor martiri din revolta de la Brașov din 1987 dar și între urmași eroilor martiri ai revoluției din decembrie 1989 și alți beneficiari de indemnizație reparatorie prevăzuți în Legea 341/2004. Aceste diferențieri între urmași de eroi prevăzuți în aceeași lege, nu are nicio justificare logică mai ales în condițiile în care urmașii eroilor martiri din revolta de la Brașov din 1987, au fost incluși în Legea 341/2004 după intrarea acesteia în vigoare. Prin aceste măsuri discriminatorii, petenții consideră că sunt încălcate flagrant dispozițiile art. 16 din Constituția României. Potrivit art. 16 alin. 1 din Constituția României, „ Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”, iar potrivit alin. 2 din același articol se prevede că, "Nimeni nu este mai presus de lege ". Prin măsurile financiare adoptate de Guvern,

rezultă în mod cert că sunt încălcate în mod indiscutabil dispozițiile art. 16 alin. 1 și 2 din Constituția României, ale art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și ale art. 1 alin. (2) lit. i), art. 2 alin. (3) și art. 6 alin. (1) lit. c) din Ordonanța Guvernului 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare.

4.1.4. În susținerea petiției petenții înțeleg să invoce deciziile CEDO precum 22 octombrie 1996, *Stubbings et autres c/Rozaume-Uni*, 18 februarie 1991, *Fredin c/Suede*, 23 iunie 1993, *Hoffman c/Autriche*, 28 septembrie 1995, *Spadea et Scalabrino c/Italia* și 6 aprilie 2000, *Thlimmenos c/Grece*. Aceste decizii au stabilit modul în care trebuie interpretată existența unei discriminări prin tratarea uniformă a unor situații diferite, necomparabile, fără justificări obiective și rezonabile. Prin aceste măsuri financiare prevăzute în Legea nr. 283/2011, este încălcat principiul tratamentului egal atunci când pe parcursul elaborării legilor sau a aplicării acestora distinge între persoane care sunt în situații anologice, respectiv atunci când în procesul de elaborare a legilor sau a aplicării acestora nu ia în considerare diferențele efective între acestea. Este evident că Statul român este autorul reglementării, prin exercitarea puterii sale legislative. Evident, fiind discriminatorie și afectând urmașii eroilor martiri ai revoluției din decembrie 1989, petenții consideră că dispoziția prevăzută în art. II din Legea nr. 283/2011 este neconstituțională, încălcându-se art. 16 alin. (1) și art. 49 din Constituția României. Dar, în fața acestui Consiliu, nu ridică excepția de neconstituționalitate a ordonanței și nici nu cer să declare ordonanța ca neconstituțională.

4.1.5. Efectele deciziei C.N.C.D. de constatare a discriminării cauzate de art. II din Legea nr. 283/2011 nu echivalează cu declararea sa ca neconstituțională, astfel că nu se încalcă atribuțiile constituționale exclusive ale Curții Constituționale. Diferențele dintre instituțiile constatării existenței discriminării și declarării ca neconstituțională a unei norme legale deoarece este discriminatorie - înțelegând normă introdusă prin lege sau prin act normativ cu putere de lege, adică ordonanțele Guvernului - este consistentă. Constatarea existenței discriminării realizată de către C.N.C.D. nu conduce la încetarea efectelor normei, astfel că voința legiuitorului rămâne în vigoare, de aici decurgând toate celelalte diferențe și respectări ale instituțiilor constituționale. Mai mult, Constituția împiedică atacarea în justiție doar pentru motiv de neconstituționalitate, a unei legi, iar Curtea Constituțională nu poate fi sesizată de cetățeni decât pe calea unei excepții formulate într-un proces. De aceea, ei nu atacă ordonanțele și hotărârile Guvernului pentru organizarea executării acestora, ci regimul juridic discriminatoriu instituit de Statul român, deoarece regimul juridic reprezintă un act eminent politic adus la îndeplinire prin mijloace normative, și consideră că Statul român duce o politică discriminatorie în ceea ce îi privește. Toate instituțiile constituționale trebuie interpretate în sensul echilibrului puterilor, despre care vorbește art. 1 alin. (4) din Constituție, iar drepturile și libertățile constituționale ale persoanelor nu pot fi realizate dacă absolutizăm pe cale de interpretare accesul la dreptate socială, confundându-l cu accesul la justiție.

4.1.6. Astfel, nu pot fi obligați să-și condiționeze clamarea libertății - cerând constatarea discriminării - cu o altă solicitare, ce ar face obiectul unui proces diferit în justiție. Pe această cale, a adresării petiției către C.N.C.D., vor doar să se constate că sunt discriminați, fapt care este categoric în competența Consiliului, indiferent de mijloacele folosite de reclamat în discriminarea lor, eventualele modalități de înlăturare sau de compensare a discriminării fiind ulterior circumscrise competenței autorităților constituționale cu atribuții în materie. C.N.C.D., ca autoritate de stat autonomă, poate constata faptul ca Statul român discriminează unele persoane, cetățeni ai săi, deoarece puterea de stat se realizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor -legislativă, executivă și judecătorească- în cadrul democrației constituționale". Prin urmare, nu doar că nu se exclud soluții contradictorii ale diferitelor puteri ale statului, dar

acestea sunt chiar garanția realizării democrației constituționale. De aceea, o autoritate de stat autonomă, rod al colaborării dintre puterile statului, poate și trebuie să realizeze protecția drepturilor și libertăților persoanelor chiar și împotriva Statului însuși, în fapt împotriva formei puterii de stat modelate de alte autorități ale Statului, în numele și pe seama acestuia. O teză contrară ar conduce la ideea total greșită că puterea judecătorească spre exemplu, nu ar putea lua hotărâri împotriva Statului român, de la care emană și din care face parte. Autorul discriminării este Statul român și nu un minister sau altul, inițiator a diferite reglementări, deoarece forța reglementării este dată de puterea de stat ce însoțește orice lege. Nu ministerele au emis ordonanțele de urgență criticate, ci Guvernul, delegat ca exercitant al puterii legiuitoare în temeiul art. 115 din Constituție și confirmat în acțiunea sa de către Parlament, care a aprobat, prin lege, ordonanțele. Legile de aprobare au fost promulgate de către Președintele României prin decret, fără să se ceară reexaminarea lor, astfel că întregul vârf al puterii de stat a acționat în vederea impunerii regimului juridic discriminator. Dacă C.N.C.D. va considera sau, din analiza celor sesizate, va reieși că altă entitate a comis discriminarea de care se plâng, petenții solicită să se constate comiterea discriminării în sarcina respectivei entități.

4.1.7. Trebuie remarcat faptul că nu există altă cale de a se apăra drepturile și libertățile lor împotriva acestei discriminări decât prezenta petiționare. Nimic nu poate condamna un cetățean să trăiască în nedreptate deoarece aceasta l-ar împinge la revoltă împotriva statului. „Recursul la cer” - revoluția lui Benjamin Constant - este răul suprem ce se poate întâmpla unui stat și arată că acel stat și-a ratat scopul, anume apărarea cetățenilor săi de violența războiului perpetuu. Petenții solicită Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să constate că sunt discriminați prin actualul regim juridic al indemnizației reparatorii pentru eroii urmașilor martiri ai Revoluției din Decembrie 1989.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director reține că potrivit înscrisurilor aflate la dosar și a sesizării, astfel cum este formulată, în speță nu este o situație comparabilă.

5.2.1. În drept, examinând conținutul petiției și legislația în vigoare și dezbătând excepția de necompetență materială a C.N.C.D, Colegiul director reține că petentul sesizează cu privire la întreruperea acordării indemnizației reparatorii pentru eroii revoluției din decembrie 1989 prin Legea nr. 283/2011 și continuarea acordării indemnizației persoanelor care au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 și după apariția Legii nr. 283/2011. Colegiul director respinge excepția de necompetență invocată din oficiu.

5.2.2. Conform art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare “orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

5.2.2. O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții :

- Existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile)

- Existența unui criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.*

- Tratatamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;

- Tratatamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

5.2.3. Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Astfel, Colegiul director a analizat dacă există un tratament diferențiat între diferite persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit din cauza unui criteriu de discriminare. Colegiul director, analizând înscrisurile aflate la dosar, apreciază că se invocă un tratament diferențiat în ceea ce privește întreruperea acordării indemnizației reparatorii pentru eroii revoluției din decembrie 1989 prin Legea nr. 283/2011, precum și continuarea acordării indemnizației persoanelor care au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 și după apariția Legii nr. 283/2011. Colegiul director, analizând înscrisurile aflate la dosar și petiția astfel cum a fost formulată, apreciază că în speță nu este o situație comparabilă. Colegiul director consideră că faptele sesizate nu sunt fapte de discriminare potrivit O.G. nr. 137/2000, republicată.

5.2.4. Coroborând toate elementele probatorii ale dosarului și analizând aspectele de mai sus, acțiunea astfel cum a fost formulată și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director apreciază că plângerea, astfel cum este formulată, nu este de natură a evidenția niciun element de fapt care ar permite, sub aspectul scopului sau efectului creat, reținerea unui comportament factual de restricție, preferință, excludere sau deosebire aplicat direct petentei, în raport cu persoane aflate în situații analoage, din cauza unui criteriu determinat și care a avut drept consecință juridică afectarea unui drept prevăzut de lege în beneficiul său.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respingerea excepției de necompetență a C.N.C.D.
2. Faptele prezentate nu sunt fapte de discriminare potrivit prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.
3. Clasarea dosarului
4. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

LAZĂR MARIA – membru

JURA CRISTIAN - membru

ANAMARIA PANFILE - membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – membru

Motivele de fapt și de drept redactate C.I.
Tehnoredactat D.D.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.